

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Luimige Reis langs den Rijn

Hood, Thomas

Amsterdam, 1840

Aan Miss Willmot

[urn:nbn:de:bsz:31-140259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-140259)

~~mijnzen smilt. Erwerf den ik nog niet overtuig, dat
 het land, alwaar men voor den geringsten prijs iets kan
 koopen, over het algemeen het goedkoopste is en me-
 debringt: men eroot, om dat te beoordeelen, niet al-
 leen de mogelijkheid om geld te verlesen, maar ook
 de mogelijkheid van het te winnen, in het oog hou-
 den. Vandaar komt het mij voor, dat de wezenlijke
 waarde of noodzaamheid van een land alleen door de
 eigene inboorlingen kan beoordeeld worden. Doch ik heb
 geen staatswiskundigheden, en wij behalve dat liever
 mijne gevolgtrekkingen over de plaatselijke aanleg-
 WAARDE MARGO!~~

Sedert mijn' laatsten zijn wij uit *Holland* in *Pruis-
 sen* gekomen; maar, helaas! die verwisseling van het
 eene land voor het andere heeft ook slechts eene ver-
 wisseling van moeilijkheden ten gevolge gehad. Zoo
 als ik u voorheen gemeld heb, er was een aanslag te-
 gen mijn Hollandsch linnen gesmeed, hetwelk door de
 tusschenkomst van mijn' broeder en mijn' neef aan de
 Duitsche grenzen in beslag werd genomen. Ik ver-
 moed, dat zij het slechts voor een last te meer hiel-
 den; maar indien dat al zoo was, zoude het grooten-
 deels alleen mij bezwaard hebben. Welk een verschil
 van mijn' armen *GEORGE*, die op reis zijnde er nooit
 om gaf, hoe zwaar hij ook door mij beladen werd. De
 hemel weet, hoe veel dozen, manden en bundeltjes wij
 wel medenamem op een enkel dagreisje, zonder dat hij
 er ooit over murmurde of er iets tegen inbragt.
 Waarlijk, mijne reis van *Rotterdam* naar *Keulen* is
 door eene reeks van rampen gekenmerkt geweest:
 vooral is mij aan boord van de stoomboot iets weder-
 varen, wat ik liefst niet aan het papier wil toever-

trouwen, maar hetgeen gij vernemen zult, als wij weder zamen onder ons zijn. Nog heden morgen was er iets, dat mij zeer krenkte, niet slechts om mijner zelve wille, maar ook voor de menschelijke natuur. Het ergert iemand altijd ondankebaarderheid, baatzucht en ongevoeligheid aan te treffen, bij wien het ook zijn moege, maar vooral bij iemand van onze eigene sekse, bij eene vrouw van rang en stand, welke betere en beschaafdere denkbeelden moest hebben. Ik bedoel Lady DE FARRINGTON, die met ons in de »Lord Melville» overkwam, en bijkans weggespoeld was geworden, terwijl zij in haar eigen rijtuig op het verdek zat. Bij geluk werd zij van haren gevaarlijken toestand gered, maar in een' allerbittersten staat naar de kajuit gebragt. Zij was van het hoofd tot de voeten doornat, en zoo ongesteld van den schrik, dat ik mijn eigen ongemak vergat, om haar te gaan zien, vooral, wanneer men de weekheid van hare opvoeding, met al de weelde en de oplettendheden in het oog houdt, waaraan zij van hare teederste jeugd af gewoon is. Alzoo hare eigene meid en de hofmeestersvrouw daartoe buiten staat waren van schrik en ontsteltenis, gevoelde ik, dat het mijn pligt was te trachten de arme lijderes ter hulpe te komen, en ik kan wel zeggen, dat zij geen meer bijstand van mij had kunnen erlangen, indien zij mijne eigene zuster was geweest. Ik moet hare Ladyschap het regt laten wedervaren, van te zeggen, dat zij zich in de dankbaarste bewoordingen jegens mij uitliet — inderdaad, op zulk eene warme en vriendschappelijke wijze, dat zij mij zelfs kuste. Dat maakte mij zoodanig, dat het was alsof wij elkander jaren lang

en niet een' enkelen dag gekend hadden. Kortom, het bedroefde mij, toen wij op de kaai te *Rotterdam* afscheid van elkander namen, om ons welligt in deze wereld nooit weder te zien. Nu kunt gij u een denkbeeld maken van mijne blijdschap, toen ik haar rijtuig en hare liverei te *Keulen* voor de deur van eene mode-
maakster zag staan: en hare Ladyschap in den winkel ziende, ging ik daar mede in, om haar te begroeten. Doch in plaats van de warme ontmoeting, welke ik verwachtte, bestond alles, wat ik van haar te hooren kreeg, nadat zij mij norsch door haar lofgnet bekeken had: »O ja, gij zijt, geloof ik een van die lieden, die met de »Lord Melville» zijn overgekomen.» Toen herinnerde ik haar wie ik was, en zeide, dat ik hoopte, haar thans van den schrik, dien zij van den storm had ondervonden, hersteld te zien. »O, ja,» was haar antwoord: »aan land vergeten we zoo iets terstond;» waarop zij zich van mij af en naar de winkeljuffrouw keerde, van wie zij een stuk kant kocht. Ik was zoo geergerd, dat ik niet regt meer weet, hoe ik uit het huis gekomen ben, en of ik hare Ladyschap wel goeden morgen heb gewenscht. Het was ook inderdaad te erg — te denken, dat dezelfde vrouw, welke mij omhelsd en met haar hoofd tegen mijn' schouder gerust had; die al mijn bijstand had erlangd tot zelfs om haar uit te kleeden toe, want zij was zoo hulpeloos als een kind — die mij verzocht had hare handen vast te houden en met haar te bidden — mij thans op zulk eene wreedaardige manier kon bejegenen. Ik moet erkennen, dat ik tranen stortte en bijkans eene gelofte deed van mij voortaan aan niemand meer te zullen

hechten. Mijn broeder had mij van den beginne af wel gewaarschuwd, en zeide mij in zijne manier van spreken, »dat ik aan een verkeerd lokaas beet.» Maar och, MARGO! wat is deze geheele wereld waard, wanneer wij ons aan de eerste indrukken niet mogen overgeven? Doch ik wil er mij niet langer over kwellen, want in mijn' armen GEORGE ben ik in allen gevalle niet bedrogen geweest. Wat FRANK betreft, die lacht maar, en herinnert mij de woorden van den Heer GRUNDY, welke ik toen voor een bewijs van menschenhaat hield: »Wanneer gij op reis gaat» zeide hij: »zult gij aanzienlijke lieden aantreffen, of dezulke, die er den schijn van aannemen. Die menschen zullen alles wat zij willen weten, uit u trachten te krijgen, zich zoo veel als mogelijk is van u bedienen, en u 's anderen daags op de straat voor oud vuil laten loopen.»

Ik heb heden voor het eerst naar de wijze der vreemdelingen aan de *table d'hôte* gegeten. Het was op aandrigen van FRANK, want ik ben volstrekt niet gesteld op het eten in het publiek, maar voor iemand, die eenigzins vrolijk van aard is, geloof ik wel, dat het eene vermakelijke vertooning zoude geweest zijn. De logementhouder zat boven aan de tafel, welke bijkans vijftig gasten telde. Zoo als ik te voren bepaald had zat ik tusschen mijn' broeder en mijn' neef in. Tegen ons over zat een Pruisische Officier in blaauwe en roode uniform, met nagenoeg een dozijn kruisjes en medailles op zijne borst. Naast dezen zat een Londenaar, die met ons gereisd had. FRANK noemt hem een' saletrekkel; hij was het, die ons te *Nijmegen* een' doodelijken schrik op het lijf joeg, door het afschieten van zijne pistolen

bij den nacht: aan de andere zijde van den Officier stond een stoel onbezet met den rug tegen de tafel gekeerd, tot een teeken, dat de plaats besproken was. Het overige van het gezelschap bestond uit vreemde dames en heeren, en aan het benedeneinde van de tafel zat iemand, die zoo geheel buitenlandsch gekleed was, dat ik moet trachten hem te beschrijven. Hij was van persoon een fors man, en naar de breedte en omtrek van zijn hoofd te oordeelen, hetwelk nog dikker scheen door een zwaar bos hair, hetwelk hem over de schouders hing, had hij eigenlijk een reus moeten zijn. Zijne gelaatstreken waren ruw en gemeen. Zij hadden nimmer schoon kunnen wezen, en evenwel waren zij ook niet leelijk, omdat er zulk eene uitdrukking van weltevredenheid op lag. Maar naar mijn inzien was het de weltevredenheid van iemand, die nimmer in de omstandigheden was geweest van dezelve op de proef te stellen. Hij scheen, of er reden voor was of niet, altijd gereed om te grimlagchen, maar niet alsof het uit vrolijkheid kwam, maar omdat hij in het geheel geene gedachten had die hem kwelden, het zij goede, of kwade, of onverschillige. Het eenigste denkbeeld, dat hem scheen bezig te houden, was het eten, in afwachting waarvan hij zijne vork zeer averegts vasthield, met zijn' derden en vierden vinger boven den steel, en de andere onder denzelven, zoodat er de punten van buiten zijn' kleinen vinger uitstaken. Wat zijne kleeding betreft, die was zoo zonderling, dat dezelve tegen al de regels van bij elkander passende kleuren inliep. Zijn rok was chocoladekleurig met een pompadourfluweelen kraag — zijn vest zoo zwierig van

al de kleuren des regenboogs, dat het wel naar een tulpenbed geleck — en voorts een gelen broek. Op zijne borst droeg hij verscheiden gouden of zilveren kettingen, aan eene van welke een zeer groote horologiesleutel hing in den vorm van een pistool. Zijn overhemd was vastgemaakt met mozaïke knopjes, en eene soort van *broche*, bestaande uit twee harten, door kleine kettingjes zamengesnoerd. Behalve die versierselen, waren zijne handen bedekt met ringen, en hij hield den voorsten vinger altijd vooruit bij wijze van een' handpaal, want hij kon dien niet buigen, uithoofde van een' zwaren ring met een' amethyst er aan, zoo groot als een schelling. FRANK fluisterde mij in, dat hij reisde voor de ordinarishouders BUNDELL en BRIDGE, maar dat houde ik slechts voor een' kwinkslag.

Inmiddels werd er een bengel geluid als om de geheele stad te waarschuwen, maar dewijl er niet meer gasten kwamen, nam de plegtigheid een begin. Eerst kwam de soep, die veel naar garstenbrij geleck, als gij er u de rijst in plaats van de gerst bij verbeeldt, en toen het ossenvleesch of de *bouillie*, die er in gekookt was, natuurlijk zeer smakeloos en laf. Ik begon er bij te denken aan het patentbrood van Pimlico, hetwelk ik eens geproefd heb, toen zij, zoo als mijn arme GEORGE zeide, al de ziel er uitgehaald en niets dan het lijk van een brood er aan gelaten hadden. Ik was genoodzaakt het op mijn bord te laten liggen, alwaar het koud geworden zijnde, ook zoo wit was als een stuk hout. De handigheid der bedienden zoudt gij bewonderd hebben. Een hunner bragt een' stapel schoone borden binnen, en hield er een tusschen elken vinger,

die uitdeelende als of het een spel kaarten was. Het ergste is, dat de schotels en borden alle ijskoud zijn, en dewijl in plaats van eene spijslijst, elk geregt afzonderlijk op de tafel wordt gezet, om u te doen zien, wat gij te verwachten hebt, en dan weder weggenomen om voorgesneden te worden, is het warmste van hunne warme *dine's* even als een haastig hapje in warm weder van eene *collation*. Doch wat mij meer dan al het overige verwonderde, was de volgorde der geregten, welke geheel en al afweek van die bij M^{rs}. GLASSE of M^{rs}. BUNDELL aangenomen. Na de soep enz. kwam er een monsterschotel met aspergie, waarover eene saus lag van boter met olie en harde eijeren. Hierop een kapoen met salade, vervolgens een regte zoete pudding en toen eenige zeer zure groenten. Het volgende geregt, hetwelk rondging, even als een nieuw romannetje in een leesgezelschap, bestond uit kleine aardappeltjes, en daarop eene mij onbekende groente, welke zeer onaangenaam riekte, in eene bruine saus, er uitzierende, gelijk FRANK zeide, als de vingers van een' matroos in de teer. Nu kregen wij zalm en baars in gelei, en koud, en ten laatste, een groot stuk gebraden kalfsvleesch. Mijn broeder, die van alles proefde, moest hartelijk lagchen, omdat de paarden zoo achter den wagen gezet werden. »Wel, KATOO!» fluisterde hij mij in; »ik heb het verkeerde eind van mijn maaltijd het eerst genuttigd, en denk, dat ik, om het goed te verteren, op mijn hoofd moet gaan staan.» Ik kreeg mijn eigen aandeel mede van de nieuwigheden, want hetgeen eene in zout ingelegde walnoot scheen te zijn, was zoo zoet, dat ik alleen van verwondering het zoo

spoedig mogelijk weder op mijn bord legde. De Londenaar bespeurde het tot mijn' spijt, en maakte het toen veel erger. Want zichzelf bediend hebbende van iets, hetgeen wel naar geconfijte pruimen geleek, maar nogtans bij ondervinding zuur bleek te zijn, spuwde hij het zonder pligtplegingen weder uit. — Gij kunt wel begrijpen, dat ik het besluit nam van nooit weder aan eene *table d'hôte* te eten, te meer, omdat ik niet wist, met welke kroegmanieren het eindigen zoude: want toen ik FRANK naar de beteekenis vroeg van iets, hetwelk in groote letters aan het einde van de kamer tegen den muur was opgehangen, zeide hij mij, dat het een verzoek aan de Heeren was van niet te rooken onder het eten! En waarlijk, toen de maaltijd was afgelopen, wie kwam er in en zette zich op den ledigen stoel tegen mij over? *Een gemeene soldaat!* — Zoo iets schijnt niets buitengewoons te zijn, want niemand van het gezelschap maakte er eenige aanmerking op: integendeel, zelfs de officier praatte en schertste met den nieuw gekomene. Doch gelijk men aan eene kleinigheid het gemis der opvoeding kan zien, de snaak bediende zichzelf het eerst van wijn, en niet voordat hij zijn eigen glas gevuld had, schonk hij ook dat van den officier vol. Ik werd van oogenblik tot oogenblik verdrietiger, want die jonge knaap scheen zeer geneigd om een gesprek met mij aan te knooien, en de Londenaar werd ook hoe langer hoe gemeener. Kortom, ik was juist voornemens heen te gaan, toen onverwachts — beklag mij, MARGO! — de deur wijd openging, en Lady DE FARRINGDON zich vertoonde, met haar lorgnet voor hare oogen. Ik was bijna van

mijn' stoel nedergezegen, Evenwel zij kwam niet bin-
 nen, maar hare Lädyschap vergenoegde zich met een'
 hoogmoedigen blik over de tafel te slaan, en keerde
 zich toen weder om met een' laatsten verachtenden oog-
 opslag en een' grimlach van mededoogen naar mijn'
 kant, die duidelijk scheen te willen zeggen: — O ja,
 daar zijt gij ook weder, aan de ordinaristafel van een
 logement met allerlei slag van lieden, en een' gemeen-
 en soldaat tot uw *vis-a-vis*. Zonder het nageregt
 af te wachten —
 Waarde MARGO! — Gisteren avond schreef ik u het
 bovenstaande. De reden, waarom ik zoo eensklaps af-
 brak, was een kluchtig voorval, hetwelk aan vrij wat
 gelach ten mijnen koste aanleiding gaf. Verbeeld u
 mij op mijne slaapkamer te zien zitten schrijven, bij
 het licht van eene enkele waskaars, welke slechts half
 afgebrand was, toen dezelve op eens uitging, en ik in
 het pikdonkere zitten bleef. Ik schelde terstond, maar
 het was reeds zoo laat, of de Duitschers gaan zoo vroeg
 naar bed, of beide was het geval, dat ik begreep, mij
 van niemand te kunnen doen hooren, zonder het gan-
 sche logement in rep en roer te brengen. Ik kleedde
 mij daarom uit en ging naar bed. Heden ochtend werd
 mij het geheim verklaard. De eindjes waskaars schij-
 nen een vervalletje voor dezen of genen der bedienden
 uit te maken, en om het grooter voordeel worden de
 pitten slechts tot op eene zekere hoogte in de kaarsen
 gemaakt. — FRANK vertelde mij, dat de Heer GRUNDY
 hem voor dat bedrog bij de Duitschers gewaarschuwd
 had.

Behalve het geheim der waskaarsen heb ik nog eenige bijzonderheden vernomen, welke mij een weinig beschaamd maken over mijne overijling aan de *table d'hôte*. Ik hoor dat de Duitsche logementhouders fatsoenlijke lieden zijn, die altijd aan het boveneinde van de tafel gaan zitten: en wat den gemeenen soldaat betreft, die was een jonge Pruissische Baron, en had zich, omdat toch ieder inboorling dienen moet, als vrijwilliger bij een regiment van linie laten aannemen. Dat hij zichzelf vóór zijn officier van wijn bediende, was slechts eene gewone beleefdheid, uit vreeze, dat er een weinig kurk of stof in den hals van de flesch mógt geraakt zijn. Dat zal mij voor het toekomende eene waarschuwing zijn, om niet te overijld te werk te gaan in mijne beoordeeling van de buitenlanders en dèrzelver manieren.

Ik heb niets gezegd van de Domkerk te *Keulen* en het Graf der Drie Koningen, maar dat komt, om dat voor *mij* een graf altijd eene treurige herinnering medebrengt: en in plaats van de Domkerk, had ik liever de torenspits van een zeker dorp gezien, zoo als zij daar boven het geboomte uitsteekt. Een bedrukt hart verlangt altijd naar huis. Wat onze gezondheid betreft, die is als naar gewoonte, behalve die van *MARtha*. Zij heeft buijen, dat zij in stilte begint te kermen, waarvan ik de reden niet kan, en zij niet wil verklaren. Vaarwel. Mijn broeder en mijn neef groeten u minzaam te gelijk met uwe enz.

CATHARINA WILLMOT.